První pomoc při popáleninách a opařeninách -

Napsal/a: Žirafka

Datum zveřejnění: : 22. 08. 2009 v 12:32

Popálenina je úraz, který vzniká působením suchého tepla na tělo člověka.

Opařenina je úraz, jenž vzniká působením mokrého tepla na tělo člověka.

Ačkoli je mechanismus úrazu částečně rozdílný, je první pomoc u obou vlastně stejná. A právě o první pomoci při úrazech teplem si budeme dneska povídat.

Popáleniny vznikají celkem snadno a často. Rozsáhlejší popáleniny jsou vždy bolestivé a popáleniny vyšších stupňů zanechávají často veliké jizvy a tím postihují člověka ještě dlouho po vlastním úrazu a po jeho zhojení. Někdy zůstávají následky až do konce života.

Popáleniny se rozděluji do tří stupňů:

1. stupeň – zarudnutí postiženého místa
2. stupeň – puchýře na postiženém místě
3. stupeň – zničení postižené tkáně

Někdy se udává ještě stupeň čtvrtý a to zuhelnatění místa. Je to vlastně jen slovíčkaření, tkáň je stejně již zničená.

Základní první pomoc je jednoduchá: postižené místo ochladit. A teprve potom dělat cokoli dalšího. Voda použitá na chlazení má být ta nejčistší, která je v dosahu. Ideálně voda pitná.

Při popáleninách se někdy stává, že se na postižené místo přiškvaří nějaká věc. Pokud k tomu dojde, tak se tato věc má odstranit pouze tehdy, pokud jde snadno dolů (takže vlastně přiškvařená není). Pokud nejde snadno sundat, je na místě pomoc lékaře. Odtržením příškvaru se může rozsah poranění dosti zvětšit ještě o tržné rány.

Hezky se to říká, ale skutečnost je většinou trošku jiná. Postižený se totiž snaží za každou cenu příškvaru zbavit, protože je horký a jeho rána bolí více a více. Není na světě síla, která by v tom postiženému zabránila (mluvím z vlastní zkušenosti). Takže to pravidlo o nesundávání příškvarů platí pouze pro ty, které odolají snahám postiženého a na ráně zůstanou.

Pomoc u prvního stupně popálenin

Jak již bylo řečeno, postižené místo ochladit a chladit jej tak dlouho, dokud chlazení přináší úlevu. Zároveň je nutné dávat pozor na podchlazení postiženého, pokud se jedná o větší rozsah popáleniny.

Po ochlazení a osušení postiženého místa je možné použít nějaký chladivý prostředek. Výborný je například Panthenol ve spreji nebo něco podobného. Vhodné prostředky rádi doporučí a prodají v každé lékárně Já osobně používám právě ten Panthenol, mám s ním nejlepší zkušenosti. Jak sama na sobě, tak dětech.

Po ošetření je nejlepší nechat místo volné, na vzduchu, a dále s ním nic nedělat. Tato popálenina se zhojí rychle a bez následků. Pouze pokud má postižený nějaké potíže, rozsah popáleniny je

značný, nebo se jedná o malé dítě, tak je vhodná kontrola u lékaře. Nutné to však není.

Pomoc u druhého stupně popálenin

Základní postup je stále stejný, chladit chladit chladit. Druhý stupeň popálenin bývá značně bolestivý. Někdy tak, že skoro nesnesitelně, záleží na tom, kde k popálenině došlo.

Na popálené místo tentokrát nepatří nic než čistá voda. Žádné masti, pasti ani jiné přípravky. Zrovna tak se puchýře nemají propichovat či jinak poškozovat. Po ochlazení místa se místo sterilně kryje a postižený se průběžně kontroluje. U rozsáhlejších popálenin je velmi vhodné navštívit lékaře, aby místo zkontroloval. Člověk nikdy neví, co se skrývá pod povrchem.

Pokud dojde ke stržení puchýřů, jako že skoro vždy dojde, tak se postiženého místa nedotýkáme, kůži nestrháváme a jen ji přitiskneme zpět. Sterilní krytí je zde ještě důležitější.

Pomoc u třetího stupně popálenin

Je stejná jako u druhého stupně, jen je nutné s postiženým dojít za lékařem na kontrolu.

Říká se, že popáleniny třetího stupně již nebolí. Je to pravda jen částečně. Skutečně, to místo, kde je popálenina třetího stupně, již nebolí, protože jsou zde zničená nervová zakončení a vlastně skoro všechno. Problém je v tom, že kolem takovéhoto místa jsou popáleniny druhého stupně a ty bolí velmi silně. A kolem nich ještě část s popáleninou prvního stupně.

Pomoc při opařeninách

Opařenina je horší v tom, že se jedná o mokré teplo a to proniká hlouběji a svaly vlastně uvaří. Úraz opařeninou bývá většinou závažnější než popálenina. Opařeniny, krom prvního stupně, by měl vždy vidět lékař. Ostatní postupy jsou stejné, jako u popálenin.

Pomoc při hoření člověka (technická první pomoc)

Častým důvodem popálenin je vzplanutí oblečení. Je to na pohled strašné divadlo, ale je nutné jednat co nejrychleji, protože postižený si většinou sám nepomůže. Postup je tento:

1. postiženého povalit na zem, za každou cenu
2. postiženého uhasit použitím všech dostupných prostředků
3. po uhašení postupovat jako u každé jiné popáleniny.
4. transport do nemocnice

Povalení člověka na zem je nutné proto, že horký vzduch stoupá vzhůru. Když je hořící člověk na nohou, a pobíhá, tak vdechuje horký vzduch a zplodiny hoření. Horký vzduch poškozuje, krom jiného, plíce a způsobí jejich otok. A člověk se pak může udusit. Zplodiny hoření bývají jedovaté.

Když už je člověk na zemi, tak se musí uhasit. Čímkoli, ale i zde je nutné přemýšlet. Použít sněhový hasící přístroj je spíše trestný čin než první pomoc. Vodu lze použít libovolnou, i značně nečistou. Případná infekce se vyléčí později v nemocnici, nyní je nutné uhasit postiženého a tím mu zachránit život. K těmto případům většinou dojde v nějaké dílně, garáži a podobně. Je nutné dávat si

pozor na to, jestli „voda“ kterou chci hasit je skutečně voda. Mohlo by se stát, že to bude směs vody a ředidla, benzínu či něčeho jiného hořlavého a tím postiženému moc nepomůžeme. Spíše naopak.

V těchto případech je vždy nutný transport do nemocnice a kontrola lékařem.

Co při popáleninách určitě nedělat

Občas se vyskytují „zaručené rady“ jak postupovat při úrazu teplem. Většina z nich hraničí se zdravým rozumem a některé i s trestním zákoníkem. Tak tedy na popáleninu nepatří:

- sádlo, máslo, různé oleje,
- bylinky, bobule, lesní plody,
- lidské či zvířecí exkrementy,
- chladící sprej nebo podobná směs,
- pijavice či jiný hmyz,
- líh, alkohol…

Jedna zdravotní sestra mi vyprávěla drastický příběh o tom, že na urgentní příjem nemocnice přivezli rodiče dceru s rozsáhlými popáleninami druhého a třetího stupně na rukou. A na tom byla namazaná kremžská hořčice. Někdo jim to prý poradil jako super pomoc. Zajímalo by mě, co holku bolelo více.

Závěrem

K popálenině člověk přijde relativně snadno, stačí vyprsknutá pájka při bastlení a je to tu. Nebo při vaření, u ohně venku, při přikládání do kamen či kotle…

Jednou jsem přišla z venku celá prochladlá, sedla jsem si do křesla, zapnula horkovzdušné topítko a namířila jej na sebe. Bylo mi fajn a rychle jsem usnula. Teplo, příjemné hučení ventilátoru, klid, únava, spokojenost… když jsem se probudila, měla jsem na skoro celém břiše a stehnech červené fleky – popáleniny prvního stupně. A na stehnech i puchýře.

A pak, že se mi nic nemůže stát. Stane se. A velmi snadno.